

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

БОГДАН-ІГОР АНТОНІЧ
"ВЕСНИ РОЗСПІВАНОЇ КНЯЗЬ..."

Методичні рекомендації з української літератури
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Київ – 2005

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр
навчальних закладів культури і мистецтв

БОГДАН-ІГОР АНТОНІЧ
“ВЕСНИ РОЗСПІВАНОЇ КНЯЗЬ...”

Методичні рекомендації з української літератури
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

2005

Вступ

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

БОГДАН-ІГОР АНТОНИЧ. “ВЕСНИ РОЗСПІВАНОЇ КНЯЗЬ...”

Методичні рекомендації з української літератури для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І–ІІ рівнів акредитації, – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 32 с.

Укладач:	С. В. Онищенко – викладач Тульчинського училища культури
Рецензенти:	Л. Д. Осадчук – викладач Львівського училища культури і мистецтв, М. В. Наюк – заступник директора Київського обласного училища культури
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько
Редактор	Є. Д. Колесник

Підписано до друку 02.12.05 р. Гарнітура Times
Формат 60×84_{1/16}. Папір офсетний. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 2. Наклад 300 прим.

Видавництво «Нова Книга» м. Вінниця, вул. Стеценка, 46/85
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №103 від 30.06.2000 р.
Тел. (0432)52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
E-mail: newbook1@vinnitsa.com
www.novaknyha.com.ua

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2005

Творчість Богдана-Ігора Антонича в українській літературі недостатньо вивчена, адже в період 20–30-х років ХХ століття поет не належав до жодної літературної організації, його поезія позбавлена була ідеологічного впливу. Його ім’я, як стверджують літературні критики, стоїть одноосібно в історії вітчизняної культури та літератури.

Б.-І. Антонич привертає до себе увагу перередусім як поет-життєлюб, патріот. Філософська поезія Б.-І. Антонича заклала основи екологічного мислення в українській літературі. Його творчість віднесена до імажинізму, недаремно називають поета майстром метафорики, поетичної мініатюри (8-ми, 20-тирядкові твори).

Отримавши домашню освіту та освіту в польській гімназії, Львівському університеті, отримавши диплом магістра філософії, Б.-І. Антонич став одним з найосвіченіших поетів ХХ століття. Цікавими для студентів є подорож у світ Антоничевої дійсності, пошуки і розгадки секретів творчої лабораторії поета, питання музичності та мальовничості поезії Б.-І. Антонича.

У роботі простежується доля поета у контексті літературно-мистецького життя України 20–30-х років ХХ століття, акцентується увага на унікальності та своєрідності явища поезії Б.-І. Антонича, актуальності творчості поета-новатора.

Методичні рекомендації визначають освітню, виховну і розвиваючу мету заняття, які реалізуються через такі методи і прийоми емоційно-образного осягнення художніх творів, як виразне читання, зачування напам’ять, художня розповідь, ілюстрування.

Рекомендуються до застосування такі методи і прийоми тлумачення художніх творів: коментоване читання, бесіда зі студентами, слово викладача. Значну увагу приділено самостійній роботі студентів над літературним матеріалом (виконання попереджувальних завдань, постановка проблемних, дослідницьких завдань безпосередньо на занятті тощо).

Під час дослідження теми передбачене використання міжпредметних зв’язків з такими дисциплінами, як географія, історія України, світова література, музична література, бібліографія.

Методичні рекомендації з вивчення творчості західноукраїнського поета узагальнюють відомості про тематичне спрямування поезії

Б.-І. Антонича. Обраний вид – літературне дослідження – сприяє активізації творчо-пошукового мислення студентів, відповідає розвиваючому спрямуванню літературної освіти.

Тема: “Весни розспіваної князь”. Творчість Б.-І. Антонича

План

1. Унікальність творчості Б.-І. Антонича в українському ренесансі 20–30-х років.
2. Із секретів творчої лабораторії поета.
3. Мотиви збірок Б.-І. Антонича.
4. Музика і живопис поезії Б.-І. Антонича.
5. Актуальність та пошанування творчості поета-новатора.

Поет-філософ, якого цікавили стосунки людини і природи, вічність життя; співець сил природи, майстер поетичної метафори, маляр, скрипаль.

Народився 5 жовтня 1909 року в селі Новиці Горлицького повіту (тепер Польща).

Батько – священик Василь Кіт, що незадовго до народження сина змінив своє прізвище на Антонич. Домашня освіта, польська гімназія. Із 1928 року – студент Львівського університету, де вивчає славистику. Диплом магістра філософії 1934 р. не відчинив перед Антоничем дверей для державної посади (українцеві в умовах Польщі одержати її було майже неможливо). Тому юнакові довелося заробляти на хліб пером. Утім, Антонич закінчив університет уже досить відомим поетом.

1931 р. – перша збірка “Привітання життя”, що відзначається незнаною на той час тематикою спортивного циклу.

1934 р. – “Три перстені” – найдосконаліше ліричне творіння Антонича. В центрі цієї збірки – образ Лемківщини, казковий світ молодості поета, затьмарений, однак, реальними картинами злиденного підневільного життя краю.

1936 р. – “Книга Лева” – найбільша з прижиттєвих збірок. Головна її тема – зв’язок людини і природи, розкриття “гасмиці життя” в єдності духовного і матеріального.

1938 р. – “Зелена Євангелія” – гармонія живого і неживого на Землі. “Ротації” – урбаністичні та апокаліптичні мотиви.

Словникова робота: “Словник іншомовних слів” подає такі визначення:

- *імажинізм* (з франц.) – уявляти, видумувати; надання найбільшого значення в поезії штучним образам – метафорам, надання ваги, цінності речам, явищам;
- *ротація* (з лат.) – обертання;
- *апокаліпсис* (з грецьк.) – релігійно-містичний твір християнської літератури, сповнений пророцтв про “кінець світу”;
- *урбанізація* (з франц.) – процес зростання міст.

Запитання:

1. У яких віршах звучить ліричне “я” поета? Прокоментуйте.
2. У яких умовах формувався світогляд майбутнього поета?
3. З’ясуйте, що являє собою антоничівський світ збірок “Привітання життя”, “Три перстені”, “Книга Лева”.
4. З’ясуйте особливості індивідуального стилю поета-новатора.
5. Що сприяло формуванню поетичної неповторності Б.-І. Антонича?

Висновки:

Філософська поезія Б.-І. Антонича формувала в українській літературі основи екологічного мислення. Б.-І. Антонич – майстер метафорики, поетичної мініатюри (8-ми, 20-тирядкові твори), прихильник імажинізму, один з найосвіченіших поетів 20–30 рр.

План заняття

1. Вступне слово. Унікальність явища поезії Б.-І. Антонича в українському ренесансі 20–30-х років.
2. Життя і творчість Б.-І. Антонича як об’єкт дослідження в українському літературознавстві.
3. “Вірю в землю батьківську і в її поезію...” Світ Антоничевої дійсності:
 - відкриття світу (дитинство і роки навчання в гімназії);
 - молодість – час самопізнання і самоствердження (Львівський університет);
 - Б.-І. Антонич в літературно-мистецькій атмосфері Львова 30-х років.

4. Із секретів творчої лабораторії поета.
5. Збірка “Привітання життя” (1931) – початок міфопоетичних прояв-ень сутності життя:

*Буду вічно юним,
Вічно молодим!*

“Пісня про вічну молодість”.

6. Збірка “Три перстені” – найдосконаліше ліричне творіння Б.-І. Ан-тонича:

*Дзвони, окрилена струно,
Весні шаленій і любові!*

“Три перстені”.

7. Розкриття таємниці життя в єдності духовного і матеріального у збірці “Книга Лева”:

*Ще горить твоєї молодості світло,
Хоч новий десяток літ береш на плечі.*

“Батьківщина”.

8. Місце митця слова в літературній традиції свого народу (за збіркою “Зелена Євангелія”).
9. Апокаліптичні та урбаністичні мотиви збірки Б.-І. Антонича “Рогаці”.
10. Музика і живопис поезії Антонича.
11. Актуальність та пошанування поезії поета-новатора:

“У храмі його творчості стоять і будуть, напевне, й наші правнуки, здивовані й освітлені сльотою його красвидів, і будуть вони з поетом співати хвалу сонцеві, життю, людині” (Д. Павличко).

**Попереднє завдання студентам з теми
“Весни розспіваної князь”.
Творчість Б.-І. Антонича”
(попереджувальний метод навчання)**

1. Прочитати ряд поезій-автопортретів Б.-І. Антонича: “Вишні”, “Автобіографія”, “Автопортрет”, “Весілля”, “Князь” (вивчити одну з них напам’ять).
2. Намалювати ілюстрації до поезій Б.-І. Антонича.
3. Виписати з лірики цитати, які характеризують його авторське “я”.

4. Які з віршів наймелодійніші? Чому? Наймальовничіші? Чому? Завдяки яким засобам?

5. Перечитати вірші, присвячені Б.-І. Антоничу. У вінок шани:

М. Калитовська: “Богдан-Ігор Антонич”

К. Куцок-Кочинський: “Антонич”

В. Лучук: “Вірність Антонича”

Р. Лубківський: “Легенда про поета”

В. Неборак: “Янівський цвинтар”

І. Малкович: “Антонич”

Росте Антонич. Крізь часи і трави.

Сонцеприхильно, сонцепоклінно.

Твоєї сонячної держави

Листям словесності, Україно.

Р. Лубківський. “Легенда про поета”

6. Оцінка творчості поета критиками (виписати влучні цитати).
7. Підготовка історичної довідки про Лемківщину (Горлицький повіт, с. Новиці – тепер Польща).
8. Виписати поетичні метафори з творів Б.-І. Антонича.
9. Вивчити текст пісні “Туцулка Ксеня” (муз. Р. Савицького).
10. Підготувати бібліографічний огляд літератури з теми.
11. Підготувати літературознавчі дослідження за збірками поета.

Літературне дослідження, спрямоване на вирішення проблемного питання:

Доведіть слушність вислову “Весни розспіваної князь” стосовно творчості Б.-І. Антонича.

Відповідь:

Б.-І. Антонич – поет-філософ, майстер поетичної метафори, маляр, скрипаль, 90-річчя якого відзначали 5 жовтня 1999 р. Поет-новатор, прихильник імажинізму.

Формуванню поетичної неповторності його творчості сприяло те, що дитячі роки поета пройшли в мальовничих Карпатах, лемківському краї. Це вплинуло на розвиток його творчої натури.

Б.-І. Антонич – один з найосвіченіших поетів 20–30-х років, диплом магістра філософії отримав у Львівському університеті, що був на початок ХХ століття центром культурно-освітнього та літературного життя на Україні.

У літературі 20–30-х років займає особливе місце. Прожив неповних 28 років, і майже стільки ж його творчість залишалась у зоні мовчання. За 8 років творчості видав 5 збірок поезій. Порівняно недавно став відомий читачам.

Критики називали його творчість унікальною, бо що не рядок – то метафора, афоризм, образ-символ. У житті для поета не було дрібниць. Кожна річ у його творах набуває цінності, нового значення. Його по праву називають представником імажинізму.

З усіх поетичних метафор, якими така багата його поезія, найповніше передає суть авторського “я” метафора “Весни розспіваної князь”. Адже весна – улюблена пора року Б.-І. Антонича, пора краси, радості, кохання, оновлення природи. У цій фразі – весь світ поета, самовпевненого, дещо зухвало, завзятого.

Що дає сміливість автору стверджувати себе князем розспіваної весни? Адже весна – пора пробудження кращих почуттів, оновлення життєвої енергії. Ліричний герой вірша “Князь” почуває себе владарем весняної стихії. Ця влада, здатність помічати все, що не кожен може розгледіти, свідчить про його тонку душу. Весняна природа визнає його, у свою чергу, за князя, що здатний розгадувати її таємниці. Автор малює у поезіях шал весни, в якому домінує сонце.

Отож, можна вважати, що Антонич – частка природи. Його називають чарівником слів і звуків. Вірші “Гуцулка Ксеня”, “Червоні маки” були покладені на музику. Його творчість – окрема антоничівська дійсність, у якій він – князь весни.

“Підвівши очі з-понад книжки, побачиш світ барвистим сном” – стверджував Б.-І. Антонич. І був правий, бо оточуючий світ стає барвистим через сприйняття його поезії.

Тестові завдання

з теми “Весни розспіваної князь”. Творчість Б.-І. Антонича

1. На формування поетичного таланту Б.-І. Антонича вплинуло:
 - а) знання іноземних мов
 - б) природня обдарованість, чуттєвість душі
 - в) оточення поета
 - г) переїзд до Львова
2. Вірші Антонича “Автобіографія”, “Автопортрет”, “Весілля”, “Вишні” – це твори, в яких:
 - а) розповідається про життя поета
 - б) звучить його поетичне “я”
 - в) оспівано рідний край Антонича
3. Найкраща пора писати вірші для Антонича:
 - а) ранній ранок
 - б) місячна ніч
 - в) дощовий день
4. Яка із збірок Антонича визначається незнаною на той час тематикою спортивного циклу:
 - а) “Три перстені”
 - б) “Зелена Євангелія”
 - в) “Ротації”
 - г) “Привітання життя”
5. Перстень у поезії Антонича – це символ:
 - а) весілля
 - б) молодості
 - в) безкінечності життя
6. Такий буває момент, що в серці полум'я пече,
Напруга почувань межі розрива,
Злітають блискавки з осяяних очей
Та іскрами думок палає голова, – поет пише про час:
 - а) нічного безсоння
 - б) поетичного натхнення
 - в) щастя

7. Які збірки вийшли по смерті поета:

- а) "Привітання життя"
- б) "Три перстені"
- в) "Зелена Євангелія"
- г) "Ротації"
- д) "Книга Лева"

8. У якій збірці звучать апокаліптичні мотиви:

- а) "Три перстені"
- б) "Ротації"
- в) "Книга Лева"
- г) "Зелена Євангелія"

9. Хто написав музику до пісень на слова Антонича "Червоні маки" та "Гуцулка Ксеня":

- а) В. Жданкін
- б) М. Лисенко
- в) Р. Савицький

10. Надання в поезії найбільшого значення штучним образам, надання ваги, цінності речам, явищам – це:

- а) імажинізм
- б) метафора
- в) ротація

Тема: "Весни розспіваної князь". Творчість Б.-І. Антонича

Вид заняття: літературне дослідження

Мета: простежити долю поета у контексті літературно-мистецького життя України 20–30-х років, дослідити особливості поетики, визначити своєрідність індивідуального стилю поета-новатора, цінність його творчості;

- розвивати логічне та образне мислення студентів, їх естетичні смаки, вдосконалювати навички аналізу поетичного твору;
- виховувати засобами поезії почуття патріотизму, розуміння краси і неповторності життя і навколишнього світу.

Міжпредметні зв'язки: історія України, музика, бібліографія, географія.

Наочність: портрет, книжкова виставка творів, опорні конспекти, роздатковий матеріал (тести), виставка студентських ілюстративних робіт на тему "Писанки поезії Б.-І. Антонича", карта України (Лемківщина).

Технічні засоби навчання: відеозапис навчального фільму "Творчість Б.-І. Антонича", аудіозапис музики Е. Морріконе, троїстих музик "Дармограй".

Оформлення: на дошці – портрет, під ним – дати життя і смерті (5.10.1909 – 6.07.1937), на передньому плані – скрипка, червоний дзбан, квітчаста скриня.

Епіграфи:

"Підвіши очі з-понад книжки, побачиши світ барвистим сном"
"Хочу і маю відвагу йти самотньо і бути собою"

Б.-І. Антонич

"Нам потрібно знати і Лорку, і Антонича, і Елюара, не повинен бути обійденим ні Бунін, ні Винниченко, нам потрібен увесь попередній художній досвід"

Олесь Гончар

Попереджувальні завдання:

- підготовка інформації "Історія Лемківського краю поч. 20 ст.";
- літературознавчі дослідження за збірками Антонича;
- бібліографічний огляд літературно-критичних статей про Б.-І. Антонича та видань його творів;
- вивчення улюбленої поезії Б.-І. Антонича напам'ять;
- підбір висловлювань письменників та літературознавців про поета, їх коментар;
- виготовлення ілюстративного матеріалу до творів поета;
- виписування поетичних метафор з творів Антонича, цитат, які характеризують його авторське "я".

Вступне слово

Кажуть, що кожна людина несе свій власний хрест у цьому житті. Наслідуючи різні релігійні традиції, можна назвати це кармою чи якимось інакше. Напевно, дійсно то є істина, бо неповторна кожна людина.

*Що кому на роду написано,
То й конем не обскачеш того...*

Але нести хрест життя – це привілей не лише окремої особистості, а й народу, нації.

В історії кожного народу трапляються такі періоди, коли він, відчувши свою самотність, намагається віднайти опору, відчутти міць та твердь під ногами. Така опора в українців є – нищена, але воскресла поезія 20–30-х років. Український ренесанс 20–30-х років... Бурхливий сплеск молодих талантів у поезії, численні літературні групи, ідейно-естетичні течії, напрямки. Здавалось, ось він, вільний розквіт літератури... Та недовгочасний.

Явище Б.-І.Антонича на цьому тлі – унікальне в літературі. Уперше увійшов в літературу поет вартощів понаднаціональних. Не приєднався ні до жодної з літературних груп. Терпів нападки тогочасних поетів. Осторонь стоїть поет від життя і фіксує речі і факти, предмети зовнішнього світу, у якому для Антонича немає дрібниць. Кожна річ набуває цінності, нового значення. А між тим це була просто поезія. Почуттєво-настроєва, космічно-просторова, вичерпна. Антонич – щасливий поет, бо здатен передати у слові підняті з глибин душі почуття:

*Я є рушниця, радістю набита,
Якою вистрело на честь життя.*

Чи не зухвало? Правда? Це не просто метафоричний вилив емоцій. Це виклик самому життю: Іду на двобій! Хто переможе у цьому двобойі? Чи не показним виявиться щастя Б.-І. Антонича? З'ясуванню цих питань ми присвячуємо сьогоднішнє літературне дослідження.

Як маємо сформулювати тему заняття? (Вибір теми студентами, формулювання, робота з конспектами).

Відповідь:

На мою думку, найбільш влучна назва “Весни розспіваної князь...”, адже весна – улюблена пора року Б.-І. Антонича, пора краси, радості, кохання, оновлення природи. Крім того, з усіх поетичних метафор ця найповніше передає суть авторського “я”.

Запитання:

Чим мотивоване вивчення даної теми?

Відповідь:

У літературі 20–30-х років поет займає особливе місце. Він прожив всього-на-всього неповних 28 років, і майже стільки ж часу його творчість залишалась у зоні мовчання. Порівняно недавно став відомий широкому читацькому загалу. Це історія нашої літератури, наше надбання, а до того ж таке, що заслуговує на увагу. Поезія Богдана-Ігора Антонича багата на афоризми, образи-символи, це цілий антоничівський світ.

Б.-І. Антонич – поет цікавий, як показав опрацьований матеріал, поет, який творив свій стиль, поетичний світ в літературі. Цікавий перш за все як особистість. Викликав захоплення і здивування оточення. Його поезія – що не рядок – то ціла уявна картина. І це викликало появу ілюстративної виставки “Писанки поезії Б.-І. Антонича”.

Його поезія навіть близька до міфології, містики. Поет-пісняр, художник, славіст, один з найосвіченіших поетів 20–30-х років. Творчість Антонича заслуговує на увагу.

Викладач:

Думаю, наведено достатньо доказів на невипадковість поновлення імені Б.-І. Антонича в літературі. Тож давайте пильніше придивимось до творчості поета, маляра, філософа, скрипаля. Так, я не помилилась, саме скрипалю, адже цей музичний інструмент супроводжував його впродовж усього недовгого, але наповненого енергією і діяльністю життя.

Крилата скрипка, червоний дзбан, квітчаста скриня – це ті обереги, обереги лемків, що надавали поетові творчого злету думки. І ми маємо нагоду сьогодні доторкнутися до них, відчутти їх енергію. Отож, нехай звучить Антоничева скрипка...

(звучать мелодії Лемківського краю).

Викладач:

“Весни розспіваної князь...” У цій фразі весь світ поета, самовпевненого, дещо зухвалого:

*Ще гори куряться від снігу,
Сім стріл неначе сім пісень,*

*І юнака вітає вітер,
Окрилений найменням: Ігор.
Горять скрипки в весільній брамі,
На ній стобарвний прапор дня
Іду в захопленні й нестямі,
Весни розспіваної князь.*

Викладач:

Що дає сміливість автору стверджувати себе князем розспіваної весни?

Відповідь:

Весна – пробудження кращих почуттів, оновлення життєвої енергії. Ліричний герой відчуває себе владарем весняної стихії. Ця влада – здатність помічати все, що не кожному дано побачити. Це свідчить про тонку душу поета. Весняна природа визнає його у свою чергу за свого князя, який здатен розгадувати її таємниці.

Викладач:

Отож, можна сказати, що Антонич – частка природи. У яких ще віршах, з якими ви мали змогу познайомитись, звучить ліричне “я” поета?

(студенти зачитують і коментують виписані поетичні метафори):

- Антонич був хрущем і жив колись на вишнях, на вишнях тих, що їх оспівував Шевченко (“Вишні”);
- Я все – п’яний дитвак із сонцем у кишені (“Автобіографія”);
- Поет весняного похмілля. Сонцеві життя продав за сто червінців божевілля (“Автопортрет”);
- Був тільки місяць дружбою на мому з піснею весілля (“Весілля”).

Підсумок:

Слід наголосити, що поезія Антонича неповторна. Це засвідчують уже наведені рядки. Антонич – поет-філософ, новатор, який відзначається глибоким мисленням, уславленням матерії і слова, законів природи і думки.

Хто ж цей Антонич? У книзі життя поета передбачаємо пізнати багато цікавого. Ніхто не скаже так повно про Антонича, як сам поет. Отож, мандруємо сторінками його долі...

(перегляд фрагментів з відеофільму 0.018–0.058, 0.1.37–0.5.24)

Отож, в яких умовах формувався світогляд майбутнього поета?

(оточення, роки навчання в гімназії)

Якою інформацією про Б.-І. Антонича володіє сучасне літературознавство?

Слово дослідникам:

Життя і творчість талановитого українського поета досить пізно стали об’єктом дослідження в українському літературознавстві, бо не вкладались у рамки нормативної (радянської) системи поглядів.

З історії світової літератури знаємо, що деякі поети прожили всього 27–28 років і встигли виявити себе так повно, так багатогранно, як не вдалося зробити іншим, що помирили в глибокій старості.

– Який творчий доробок поета?

– Б.-І. Антонич (1909–1937), лемко з походження, прожив неповних 28 років, залишив після себе кілька збірок, що скрасили не лише галицьку, а й всю українську поезію. Його творчий спалах тривав усього 7–8 років, але дав книги вартісні, своєрідні: “Привітання життя” (1931), “Три перстені” (1934), “Книга Лева” (1936), “Зелена Євангелія” (1938), “Ротації” (1938).

Останні дві були посмертними виданнями.

(робота студентів з опорними конспектами, записи в робочі конспекти матеріалу)

Викладач:

5 збірок за майже 8 років творчості – це немало. І не говорити про талант поета просто неможливо, Олесь Гончар недаремно ставить Антонича з такими іменами світової літератури. Ці слова взято сьогодні за епіграф: “Нам потрібно знати і Лорку, і Антонича, і Елюара, не повинен бути обійденим ні Бунін, ні Винниченко, нам потрібен увесь попередній художній досвід”.

Якими ж були джерела таланту поета? Подамося уявно на батьківщину Антонича, в Лемківщину...

Історична довідка (додається)

Викладач:

“Проти розуму вірю, – писав Антонич, – що місяць, який світить над моїм рідним селом в Горлицькому повіті, є інший від місяця з-над Парижа, Риму, Варшави чи Москви. Вірю в землю батьківську і в її поезію.”

Що дало змогу поету стверджувати так?

Розуміння винятковості рідної землі, її неповторності, бо для кожного рідна земля – найдорожча.

Біографічна довідка (додається).

Поезія ввійшла в його душу, мабуть, з народження: Лемківщина, мальовничі Карпати. Природа, звичаї селян, все те, що оточувало Богдана з дитинства, сприяло розвитку його чутливої натури. Любов до віршів, до книги. Любив збирати книги – витрачав на них усі гроші, надіслані батьками. У гімназії перечитав усіх лауреатів Нобелівської премії у польському перекладі, багато творів української та польської класики, зібрав власну бібліотеку.

У гімназії цікавився не тільки літературою, мистецтвом, а й технікою, медициною, спортом. Особливо вабила музика. Навчився грати на скрипці, навіть виступав на концертах. Найточніший портрет Антонича-гімназиста знаходимо в одному з його віршів:

*Під абажуром з бібулки зеленої полумінь маяв
В нафтовій лампі малій, буцім хотів би втекти.
Хлопець, похилений в захваті, німо над книжкою Мая
Мріяв про безкрай землі, про невідкриті світи.*

– Чим позначені роки навчання Антонича у Львові? Про що ви довідалися з додаткової літератури?

– Із 1928 року Антонич є студентом Львівського університету, де вивчає славистику. Скромний, задуманий, малоговоркий, він був швидше тип ученого, аніж поета. Львівський університет у той час був польським навчальним закладом, тому україністики там не було. Студенти відділу слов'янської філології створили поза університетом гурток україністів, де читались реферати, обговорювались новинки художньої літератури, виносилися на обговорення власні проби пера.

Він вперто й послідовно вивчав українську літературну мову, українську і світову літературу, слов'янські мови, англійську, німецьку, іспанську. Випишує незнайомі слова, метафори, перекладає з англійської та чеської, пише вірші.

Викладач:

І все ж Антонич – поєднання протилежностей. Доведіть це.

Відповідь:

Заглиблений у себе, нерідко замкнутий, наїжачений, гордовитий, самовпевнений і водночас – зніяковіло усміхнений і сором'язливий. Таким його пам'ятають сучасники. Ті, хто з подивом і захопленням чи-

тали його поезії, які з'являлися в журналах “Вогонь”, “Вісник”, “Студентський шлях”, “Дажбог”, “Дзвони”, з деяким розчаруванням дивилися на білявого, невисокого на зріст юнака, тисли мляву руку молодого поета, розглядаючи його обважнілу, схильну до товстіння постать, а отже, з драматичним натяком на слабосиле серце, велику, з полисінням, голову, яку обважнювали масивні рогові окуляри.

Невже це той, що казав про себе:

*Я є рушниця, радістю набита,
Якою вистрелю на честь життя.
Я не людина, я рослина,
А часом я мале лися,
Звір'я сумне і кучеряве.*

Виявляється, це він написав такі гарячі, гострі, мов промені сонця, рядки:

*Я, сонцеві життя продавши
За сто червінців божевілля,
Захоплений поганин завжди,
Поет весняного похмілля.*

Дивувались з того: важко накладався образ чарівника слів і звуків на живу постать Антонича, бо ж Божий дар він носив у собі, у своїй душі, у своєму серці, яке немилосердно вистукувало невблаганний час.

Смерть обірвала його життя зухвало й несподівано в пору злету поетичного таланту. Антонича оперували з приводу апендициту, а коли він почав видужувати, дістав запалення легенів, і зроду слабке серце не витримало.

Це сталося 6 липня 1937 року.

(звучить музика Е. Морріконе)

Викладач:

Поезію Антонича можна краще зрозуміти лише тоді, коли взяти за критерій його власні слова зі статті “Національне мистецтво” (уперше надруковано в альманасі “Карби”, 1933 р.). “Мистецтво не відтворює дійсності, ані її не перетворює, як хочуть інші, а лише створює окрему дійсність...” Отож, Антонич слідує цьому і створює окрему Антоничівську дійсність.

– Якою ж є творча лабораторія поета?

Відповідь:

Він прислуховувався до себе, до того, що творилось у його неспокоїному духовному “задзеркалі”. Цей стан напівсонної уяви, появи нових образів, шумів, ритмів Антонич переживав мало не щодня.

“Мушу признатись, що значна частина моїх, і то бодай найкращих поезій повстала... напів у сні, – розповідав Антонич в редакції журналу “Назустріч” у 1935 році. – Найкраща пора писати для мене, це ранній ранок. Напівпробуджений, ще в ліжку складаю вірші. Тоді уява викликає образи небагато різні від сонних Мрій, тоді маю дослідовно враження, мовби мені хтось у сні нашіптував якісь дивні слова. Буджуся вже цілком, одягаюсь і записую якнайскоріше зложені в цей спосіб поезії. Так повсталі вірші здебільша не потребують згодом майже ніяких поправок і змін. Все на своєму місці. Нічого не можна переставити.”

Отож, Антонич писав поезію на одному подисі, і тому ми не зустрічаємо поправок та переробок, а це вдається не кожному.

– Диплом магістра філософії 1934 р. не відчинив перед Антоничем дверей ні для дальших студій, ні для державної посади (українцеві в умовах Польщі одержати її було майже неможливо). Тому юнакові довелося заробляти на хліб пером. Утім, Антонич закінчив університет уже досить відомим поетом.

Викладач:

– Якою ж є Антоничівська дійсність?

Слово дослідникам-літературознавцям:

– Моє перше дослідження стосується першої збірки 1931 року “Привітання життя”, яку називали “учнівською”. Вона вирізняється незнаною на той час тематикою спортивного циклу. У віршах спортивного циклу поет розглядає драму подвигу. Спортсмен, приймаючи й підносячи до уст кубок перемоги над поверженим суперником, раптом відчуває: “у нім полин”. У творах цієї збірки звучить невдоволення похмурою дійсністю і прагнення втекти од неї. Люди – наче зерна в колоску. І чи не краще полетіти за вітром, аніж бути розмеленим сірими жорнами буднів? Але куди тікати? В тім-то й річ, що швидко усвідомлюєш: “можна від землі втекти лиш іноді – та тут на ній” (“Орел і літак”). А може, за далекі моря. Морська тематика не випадково з’являється у віршах Антонича.

Поет співає гімн життю, вітає молодість, красу (невипадково збірка має назву “Привітання життя”). Водночас поет прагне згасити в собі тугу за нейздисненним, недосяжним, тому той гімн проспіваний не раз “мовчанням уст”. Вітаючи життя, Антонич бажає бути “вічно юним, вічно молодим”.

Викладач:

Чи можемо ми наведені рядки підтвердити текстом?

Пісня про вічну молодість

*Запрягти до саней чотири чалі коні,
І в чвал, і в чвал!
Заіржуть баскі бігуни на реміннім припоні, аж луна відіб’ється
Від скал, від скал.
Запрягти до саней чотири чалі коні, і в чвал, і в чвал!
Навпростець переїдемо всі перепони, здобудемо життя фінал.
Розпускають коні сиві гриви, пара з уст, мов дим,
З рвучим вітром буйногровим
Бути вічно юним, вічно молодим!*

Збірка “Привітання життя”

Літературознавець:

Ширше визнання принесла Б.-І. Антоничу друга збірка “Три перстені”, яка була удостоєна в 1935 р. літературної нагороди Львівського товариства письменників і журналістів. Збірка сповнена ароматом гір і долин, серед яких зростав Антонич. Людина в ній – невіддільна частка оживленої природи. Джерелом його натхнення стає світ фольклорних і міфологічних уявлень. Поет творить свою дійсність, якою він бажає її бачити. І ми разом з ним поринаємо у світ, як сам поет його називає: весняний, шалений, п’яний, пристрасний, зелений... От послухаймо:

Автопортрет

*Червоні клени й клени срібні,
Над кленами весна і вітер.
Дочасності красо глибинна,
Невже ж тобою не п’яніти?
Я, сонцеві життя продавши
За сто червінців божевілья,
Захоплений поганин завжди,
Поет весняного похмілля.*

Мені здається, що тільки дійсно багатий душею, почуттям поет може так захоплено і натхненно передавати своє зачарування оточуючим світом.

Літературознавець:

У цій же збірці є цикл тематично та образно споріднених віршів, у заголовках яких повторюється слово “перстень”. Це “Три перстені”, “Елегія про перстень пісні”, “Елегія про перстень молодості”, “Елегія про перстень ночі”, “Наш перстень”. Цей цикл ще чекає на своїх дослідників.

Викладач:

– Про що ж ці вірші?

Про творчість, точніше, про процес творчості. Тема не нова, але трактується досить оригінально. У жодного з поетів ми ще не знаходили опис миті творчого натхнення. Погодьтеся, передати словами те, що можна відчувати лиш серцем і душею, – нелегко і під силу не кожному.

Мить творчого натхнення: *(за Антоничем)*

Підноситься угору дах, Кружляє дзбан, співає скриня

“Три перстені”

Розсунулись, мов карти, стіни, угору стеля попливла,

І вікна згасли в синій тіні,

Найближчі речі вкрила мла.

“Елегія про перстень молодості”

Хай серце сп'янене в цю мить

Окрилюється і горить,

Нехай зриваються увши

Думки схвильовані й крилаті

“Елегія про перстень пісні”

Викладач:

– Який з віршів є, на вашу думку, програмним?

– Звичайно, “Три перстені”.

(декламація вірша “Три перстені”)

– Які образи-символи використовує автор у творі і з якою метою?

– Важко спершу збагнути, яке навантаження несуть образи вірша. З одного боку, перстені – це просто речі з-поміж інших таких же речей у скрині. Але з другого – ці речі швидше впадають в око, більш таємничі, ніж решта. Число “3” у вірші з’являється не випадково: три зорі, три пе-

рстені: “Перстень пісні”, “Перстень молодості”, “Перстень ночі”. Ніч для Антонича – час творчості, коли народжуються його пісні. Отже, ніч і пісня символізують мистецтво, а чи не найкраща пора його поетичного злету – молодість. Отже, поетичне “я” Антонича живе в трьох світах – світі пісні, світі молодості й світі ночі. А перстень – це символ безкінечного й замкнутого кола життя.

– Інші образи вірша – “крилата скрипка на стіні” – це одухотворена творча сила; “квітчаста скриня” – це пам’ять родоводу, на дні якої “три зорі” – символ віри, а “червоний дзбан” – символ наповненості життя. Отже, одухотворення праці, пам’ять родоводу і Віра людини. Як нескінченний і водночас замкнутий у собі перстень, так безсмертними і вічними є: життя, народ, культура нації.

Викладач:

Пригляньмося до того світу, що його творить поет-Антонич – прихильник імажинізму *(робота зі словником)*. “Словник іншомовних слів” подає таке визначення: від французького – уявляти, видумувати; надання ваги, цінності речам, явищам *(запис визначення у конспекті)*.

Доведіть, що Антонич дійсно майстер метафорики:

“корови моляться до сонця”, “співають коропи”, “племена бджіл шаліють”, “проповідь говорить окуням береза”, “плече коловорот зелений”, “хлюпає зелень млосопа”, “співає день”, “вітри, мов пристрасні коханці”, “до купелі дівчата роздягають”.

Як бачите, що не рядок – то метафора.

– Він малює життя природи, шал весни, тут у всьому домінує сонце: сонце ходить у крисані, дівчата заплітають у волосся гребінь сонця, сонце запрягають до селянського воза, та й сам поет так зблизився з ним, що ходить “з сонцем на плечах” або “у кишені”. Це йде, очевидно, від язичницького поклоніння Сонцю. От хоча б у вірші

Росте хлоп’я, мов куц калини,

Підкови на шляхах дзвенять.

Ось ластівки в книжках пташиних

Записують початок дня.

Запряжи сонце до теліги,

Назустріч виїду весні.

Окриленим, хрещатим снігом

Співають в квітні юні дні.

– Кожен, хто вчитується в Антонича, потопає в зелені, губиться серед весняного цвіту дерев чи між диких квітів на полонині. Цей світ, що миготить кадрами, як у фільмі, називає поет “зеленою евангелією” (саме таку назву має четверта збірка). Антоничів світ у “безбожно первісній красі” зачаровує і змушує схилити голову. Такі почуття викликає вірш:

*Весна – неначе карусель,
На каруселі білі коні.
Гірське село в садах морель
І місяць, мов тюльпан, червоний.
Стіл ясенівий, на столі
слов'янський дзбан, у дзбані сонце.
Ти поклоняйся лиш землі,
Землі стобарвній, наче сон цей!*

Викладач:

Кожен митець, зважуючи свою творчість, рано чи пізно приходить до розв'язання проблеми щастя. Чи дає відповідь на це питання Антонич у своїх поезіях?

Літературознавець:

Поет щасливий і нещасний. Щасливий, бо йому даровано Богом проникати в таємні закутки природи, переживати творче натхнення, мистецьке захоплення, захмеління, втішатися тією миттю, коли почуття виливаються рядками на папері. Про це читаємо у вірші третьої збірки “Книга Лева”.

Ars critica
Мистецтво – що ж?
Це недаремно
В дно дня, до дня сягати словом,
В ядро ціляти світла темне.
Ні, не чорнила – треба крові!
Хай ваші терези розумні
Відважать форму, зміст, прикраси,
Достоту зміряють безумне
І скажуть: небагато важить.
Хай!
Але в те сутне, в дно dna срібне

*Не сягнуть мірою ні разу,
Сіятимуть, мов царство мідне,
Ці строфи щільні і доцільні,
Ці строфи – формули екстази.*

Щасливий поет, бо має натхнення. І в той же час нещасний, бо почуття доводять до божевілля, мучать, переповнюючи душу, натхнення пече полум'ям, іскрами думок палає голова. Але хто знає, можливо, в таких муках і народжується щастя митця.

Викладач:

Напевно, багато хто з митців мав би позаздрити Антоничу?

Літературознавець:

Поет благає: “О, не задріть, друзі!”, бо важко, болісно дається “насуцний хліб натхнення”. Воно вимучує його до краю, бо слово видається пісним, убогим, сірим перед цим калейдоскопом звуків, кольорів, образів, спалахів уяви, химерної гри фантазії; здається, немає слів, якими б можна було передати енергію природи, строфи здаються безпорадні, “тоді стає брехнею кожен вірш”.

Натхнення

*Такий бува момент,
що в серці полумінь пече,
Напруга почування межі розрива,
Злітають блискавки з осяяних очей
Та іскрами думок палає голова.
Немов льоди душі твоєї попливли б увши,
Підносяться слова щиріше і правдивіш,
Мов квіт зарання, відімкнеться серця гліб,
Тоді стає брехнею кожен вірш.*

Викладач:

Звідки ж таке розмаїття форм у його творчості?

– Слово не здатне вмістити всього того, що народжується на хвилі натхнення. Антонич визнає, що його нічна боротьба зі словом приречена на поразку. Але це Антонича не зупиняє, а штовхає шукати нові форми, образи. Постійний пошук і непримиренність з безсилістю характерний і творенню образу батьківщини.

Батьківщина

*Жовті косатні цвітуть на мокрих луках,
Як за дні дитинства, в кучерявій млі.
Вилітають ластівками стріли з лука,
Білі стріли літ.*

*Оси золоті в чарках троянд розквітлих,
Мокрі зорі куряться під сизий вечір.
Ще горить твоєї молодості світло,
Хоч новий десяток літ береш на плечі.
Слухай: Батьківщина свого сина кличе
Найпростішим, неповторним, вічним словом...
У воді відбилися зорі і обличчя,
Кароокі люди і співаюча мова.*

Викладач:

Які думки викликає ця поезія?

– Швидкоплинність життя: роки, як ластівки, що вилітають, як стріли з лука.

– Людина вічно молода душею.

– Любов до батьківщини невіддільна від любові до мови.

Викладач:

“Книга Лева” – найбільша з прижиттєвих видань Богдана-Ігора Антонича. Головна її мета – зв’язок між людиною і природою, розкриття таємниці життя в єдності духовного і матеріального.

Літературознавець:

Уже по смерті поета, в 1938 році, вийшли дві книги – “Зелена Євангелія”, яка розкриває гармонію живого й неживого на землі, і “Ротації”, сповнені урбаністичних та апокаліптичних мотивів.

Головна тема збірки “Зелена Євангелія” – людина й одухотворена природа. Програмним є вірш “Вишні”, де розкрито місце митця в літературній традиції свого народу.

Вишні

*Антонич був хрущем і жив колись на вишнях,
На вишнях тих, що їх оспівував Шевченко.
Моя країно зоряна, біблійна й тишина,
Квітчаста батьківщино вишні й соловейка.*

*Де вечори з євангелії; де світанки,
Де небо сонцем привалило білі села,
Цвітуть натхненно вишні кучеряво й п'яно,
Як за Шевченка, знову поять пісню хмелем.*

Викладач:

Чи жартував поет, коли писав: “Антонич був хрущем і жив колись на вишнях...”?

– Напевно, не жартував. Природа дає життя всьому. Із землі ми виростаємо і до неї повертаємось, завершивши свій земний шлях. Вірш нагадує картини з відомої пейзажної мініатюри Шевченка “Садок вишневий коло хати”. Але Кобзареві образи поет трактує своєрідно. Отожнює себе з хрущем, отже, частково, атомом природи. Згадка про вишні й соловейка – риси рідної землі, джерело натхнення. Головна думка поезії – ствердження літературної естафети, спадкоємності. Це явище природне, як і квітування вишні, пісні солов’я, як світанки.

– Поет відчуває трепет від того, що є піщинкою природи, як і благоговіння, шану до Т. Шевченка. Це і утвердження думки про незнищенність, взаємозв’язок у природі.

А що говорить про це сам поет?

Літературознавець:

Сам Антонич розтлумачив свій вірш так: “Вірш “Вишні”... висловлює зв’язок поета з традицією нашої національної поезії, а зокрема, з шевченківською. У цій традиції поет почуває себе одним дрібним тоном (малим хрущем), але зате врослим у неї глибоко й органічно, наче б сягав корінням ще шевченківських часів.”

Викладач:

Є у Антонича іншого плану метафоричні образи: “хмара круків сідає на дахах”, “земля розкрила звірів пащі”, “розбите в кусні сонця коло”, “місто котиться в провалля”.

– Яка думка ними досягається?

– Ними автор застерігає і попереджує про плату за гріхи людські. Апокаліптичні мотиви звучать у збірці “Ротації” у зв’язку з урбаністичними.

Словникова робота:

– апокаліпсис (грецьк.) – релігійно-містичний твір християнської літератури, сповнений пророцтв про кінець світу;

– *урбанізація (франц.)* – процес зростання міст.

– Поява міст для Антонича – антиприродне явище. Місто-пекло, що існує за власними законами, які руйнують людину, що губиться у цьому мурашнику. Панує моральна розпуста, гонитва за грошима, втіхами. Місто, на думку поета, не сприяє щастю людини, а віддаляє її від природи, від самої себе:

*Йдуть люди жовтих Міст, і їхні очі сяють,
Хоч смуток вглиб ховають, мов гірке насіння.*

У людському натовпі міст легко загубитись. Урбаністичні мотиви збірки переростають в апокаліптичні. Поет доходить висновку, що “місто котиться в провалля”:

*За всі гріхи і всі провини,
За малість, зрадність і підлоту,
За злочини, що повне ними
Кубло презирства і голоти.*

У вірші “Сурми останнього дня” висловлюється думка у формі риторичного запитання: “О пушо з каменю, коли тебе змете новий потоп?” Жорстоко, але справедливо.

Викладач:

Отож, поезія Антонича є самобутньою філософською лірикою, у якій злилося власне і суспільне, традиційне і неповторно-самобутнє.

Праліто

*Вростем у землю, наче сосни
Лопоче лісу коругов.
Налетіть в наші жили млосний
Рослинний сік – зелена кров.
Корінням вгрузнуть ноги в глину,
Долоні листям обростуть.
А бджоли до очей прилинуть
І мед, мов з квітів, питимуть.*

Без перебільшення можна сказати: поезія Антонича формувала в українській літературі основи екологічного мислення і не дала в той трагічний час 30-х років ХХ століття захлинутися українській поезії. І через те вона настільки близька нам. Немає в українській літературі

поета, який би так вражав нас силою поетичної метафори і вмінням вилити свій світ на папері.

Що ж сприяло формуванню його поетичної неповторності?

Літературознавець:

У формуванні Антонича значну роль відіграло таке захоплення його душі, як малярство.

Маляр часто квартирував у майстерні поета. Та й сам Антонич часто наймався малювати декорації у Львівському театрі. Звідси – елементи імажинізму (надання в літературі цінностей речам). У поезії Антонича відчутна пластика і окресленість образів.

Його поезію не можна читати, не уявляючи того, про що пише поет.

Викладач:

До заняття оформлена виставка студентських ілюстрацій на тему “Писанки поезії Б.-І. Антонича”, ви мали змогу переглянути її на перерві. Які враження ви винесли від перегляду? (заслуховуються відповіді).

Відомо, що найбільше щастя поета, коли його вірші стають піснями. Такого щастя Антонич зазнав ще за життя. Пригадаймо твори поета, покладені на музику.

Літературознавець:

Львівський кобзар В. Жданкін першим поклав на музику різдвяну лірику – “Різдво”. А товариш Антонича по Львівському університету композитор Роман Савицький написав музику до пісень “Червоні маки” та “Гуцулка Ксеня”. Слід сказати, що остання з названих зачаровує не одне покоління своєю мелодикою. І ми маємо сьогодні чудову нагоду знову почути її у виконанні студентів хорového відділу.

(звучить пісня “Гуцулка Ксеня”)

Викладач:

Непоцінована творчість поета ожила у нас на занятті в слові і музиці, думках та ілюстраціях студентів. Недарма Антонича називали другим (за Франком) видатним західноукраїнським поетом. Він не був співцем класових битв, революційних подій, але мрія бачити вітчизну вільною і щасливою не покидала його ніколи:

*До тебе, Батьківцино – земле вічна,
Ведуть усі стежки й усі дороги.*

Висновки

– *Що дасть нашому сучаснику звернення до поезії Антонича? Яку відповідь можете дати ви як майбутні працівники культури?*

Один з епіграфів нашого заняття – слова Антонича: “Підвівши очі з-понад книжки, побачиш світ барвистим сном”. Подайте ваше розуміння цих слів. (Відповіді студентів).

Так, дійсно, барвистим стає оточуючий світ через сприйняття поезії Антонича, поета емоційного, спостережливого. Підтвердженням є слова письменниці Ірини Вільде: “Справді, в цього поета сто пар вух, сто очей, що бачать і чують те, на що нам треба щойно пальцем ткнути”.

Вчимося бачити суть у дрібницях...

– Якої оцінки зазнав Антонич у літературознавстві?

(студенти зачитують вислови про творчість поета і дають коментар)

Викладач:

Поетом складним, цікавим і привабливим постає Антонич в Україні й за кордоном. Його творчість – пісня любові до рідної землі, до всього світу, але водночас у ній – віддзеркалення вічних проблем і мотивів. Духовний паралелізм поета знаходимо з американцем Уолтом Вітменом і австрійцем Райнером Марією Рільке, англійцем Джоном Голсуорсі, французом Марселем Прустом і росіянином Сергієм Єсеніним. Про інтерес до його творчості свідчать численні наукові праці не тільки українських авторів, а й вчених з Румунії, Австрії, Канади...

Ми перечитали не один рядок майстра ліричної мініатюри (8-ми, 20-тирядкові твори). Чому вони, написані більш як півстоліття тому, такі співзвучні нашій сучасності? Нашим сьогоднішнім настроям, тривогам і клопотам?

– Необхідність повернення до природи, вирішення екологічних проблем, очищення душ і почуттів людей, пробудження потягу до краси та готовність стати на її захист.

– Кожен з наступних читачів знаходитиме у поезії Антонича щось своє. Відкриватиме для себе заново людські цінності його віршів.

– Хтось іронізуватиме над рядками: “Я закоханий в житті поганин”, “мій стіл обростає буйним листям, і разом з кріслом я вже куц”,

“Я розумію вас, звірята і рослини, я чую, як шумлять комети і зростають трави. Антонич теж звіря сумне і кучеряве”.

А хтось разом з поетом почуватиметься співцем “весни-слов’янки синьоокої”, “поетом весняного похмілля” і найдорожче понад усе цінуватиме на землі “правду зелених хвилин”, мудрість “зеленої Євангелії”, красу почуттів, ціну любові.

(Звучить пісня В. Івасюка “Любов цвіте один-єдиний раз” у виконанні О. Пономарьова).

Тож чи може така поезія нині бути несучасною, неактуальною, нині, коли залежність долі людини і людства від долі природи стає до жахливості очевидною? Чи може бути несучасною поезія, що звучить застереженням для нащадків, тривогою за світ? Поезія, в якій звучить мотив всепрощення, співчуття, милосердя, душевного болю? Поет сам задумувався над цим питанням: “Хто ж потребує слів твоїх?”

(Студент декламує вірш “Закінчуючи”).

Викладач:

Творчість Антонича стала засобом його самореалізації. Думаю, всі ми подивовані дивосвітом поезії Антонича. І наші думки співзвучні словам Дмитра Павличка:

“У храмі його творчості стоятимуть, напевне, й наші правнуки, здивовані й освітлені золотою сльотою його краєвидів. І будуть вони з поетом співати хвалу сонцеві, життю людини”.

Так, він прожив мало, та встиг зробити чимало: написав віршованій сценарій опери “Довбуш”, прозові спроби, статті. Решту – несказане – він забрав із собою, залишивши нам непросту чарівну поезію.

Підсумки: Узагальнення висновків дослідження, зроблених на занятті, шляхом тестування.

(звучить “Ранок” Гріга з опери “Пер Гюнт”)

Бібліографічний огляд літератури 3 теми

Перевірка тестів, виставлення оцінок, їх мотивація.

Домашнє завдання: написати твір “Мої роздуми над поезією Б.-І. Антонича”.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Антонич Б.-І.* Рoste хлоп'я, мов куш калини. – К.: Веселка, 1990.
2. *Антонич Б.-І.* Твори. – К.: Дніпро, 1998.
3. Атом серця: Українська поезія першої половини 20 ст. – К.: Веселка, 1992. – С.26, 301–308.
4. *Жулинський М.* Богдан-Ігор Антонич // Із забуття – в безсмертя. – К., 1990. – С.386–392.
5. *Жулинський М.* Хто ж потребує слів твоїх? // Дивослово. – 1998. – № 11, С.56–63.
6. *Задорожна С., Бернацька Н.* Чи жартував поет, коли писав... / Урбаністичні та апокаліптичні мотиви у збірці Антонича “Ротації” // Українська література: Запитання і відповіді. – К.: Феміна, 1996. – С.125–129.
7. *Ільницький М.* Б.-І. Антонич. – К., 1991.
8. *Ільницький М.* Незнищенність поезії // Антонич Б.-І. Поезії. – К., 1989. – С.5–41.
9. *Ільницький М.* Таємниці музи. – К., 1971.
10. *Ільницький О.* Медитація смерті / Роздуми над п'ятьма віршами Б.-І. Антонича // Дивослово. – 1994. – № 10–11, с. 5–7.
11. Історія української літератури ХХ ст. – У-х 2 т. КН.1: 1910–1930 рр.: Навч. посібн. – К.:Либідь, 1994. – С. 412–422.
12. *Ласло-Куцюк М.* Все на світі має свою душу / До 85-річчя з дня народження Б.-І. Антонича // Дивослово. – 1994. – № 10–11, с. 3.
13. *Назар М.* Весни розспіваної князь... / Урок за творчістю Б.-І. Антонича // Дивослово. – 1995. – № 10–11, с. 47–50.
14. *Неділько В.* Б.-І. Антонич. Дніпрова хвиля / Хрестоматія творів, нововведених до шкільних програм. – К.:Освіта, 1993. – С. 529–537.
15. *Павличко Д.* Пісня про незнищенність матерії // Антонич Б.-І. Пісня про незнищенність матерії. – К., 1967. – С.7–46.
16. *Плевич Н.* Гідність поезії – гідність батьківщини // Там же, с. 3–5.
17. *Славутич Я.* Від землеклонства до християнства? / Поезія Б.-І. Антонича // Славутич Я. Меч і перо. – К.: Дніпро, 1992. – С.252–262.
18. *Слоньовська О.* Урок поезії (аналіз вірша І. Малковича “Антонич”) // УМЛШ. – 1990. – N 4, С.42–43.

Ключі до тестів з теми “Весни розспіваної князь” Творчість Б.-І. Антонича

1. б)
2. б)
3. а)
4. г)
5. в)
6. б)
7. в), г)
8. б)
9. в)
10. а)